

САОПШТЕЊЕ

СН70

број 181 - год. LXXI, 01.07.2021.

Статистика становништва

СРБ181 СН70 010721

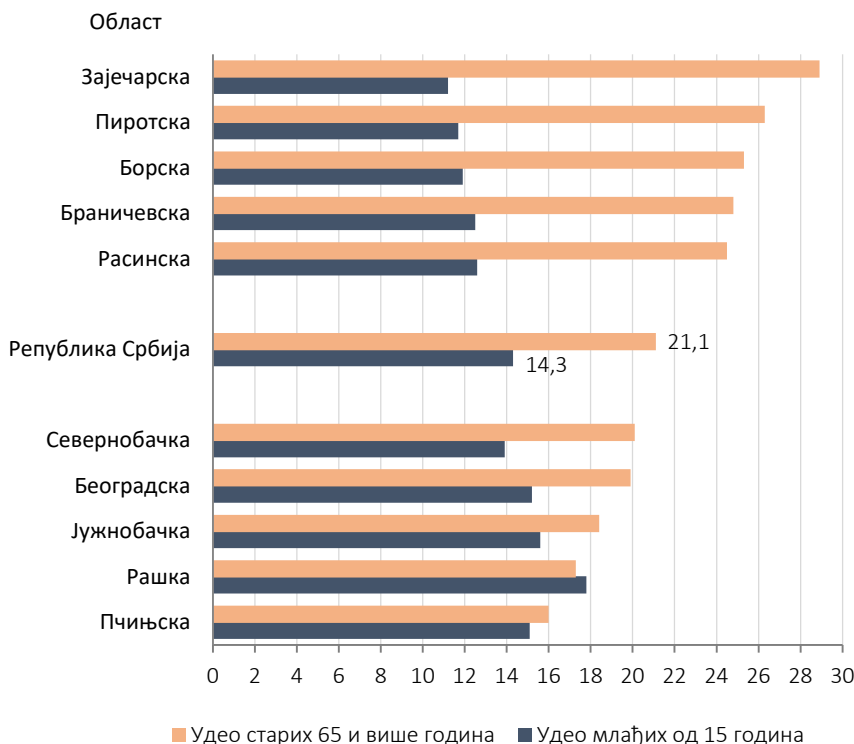
Процене становништва, 2020.

Процењен број становника у Републици Србији у 2020. години је 6 899 126 (процене су засноване на резултатима статистике природног кретања и унутрашњих миграција становништва). Посматрано по полу, **51,3%** чине жене (3 538 820), а **48,7%** мушкарци (3 360 306).

Настављен је тренд депопулације, што значи да је и стопа раста становништва, у односу на претходну годину, негативна и износи **-6,7%**. Истовремено, процес демографског старења становништва манифестује се ниским и стално опадајућим учешћем младих и високим и континуирано растућим уделом старих у укупном становништву. Према подацима за Републику Србију, у 2020. години удео лица старих 65 и више година износи 21,1%, а млађих од 15 година има 14,3%.

Посматрано на нивоу области, у Зајечарској области забележен је највећи удео старих 65 и више година (28,9%) и истовремено најмањи удео становништва млађег од 15 година (11,2%). С друге стране, најмањи удео старих 65 и више година је у Пчињској области (16,0%), али је највећи удео млађих од 15 година најпре у Рашкој области (17,8%), а потом у Јужнобачкој (15,6%) и Београдској области (15,2%). На графичком приказу (граф. 1), представљено је, првих и последњих пет области у којима је удео старог становништва (65+) највећи односно најмањи, респективно. Поређења ради, за те области приказано је и учешће становништва млађег од 15 година.

Граф. 1. Удео младог и старог становништва у укупном становништву, процена средином 2020.

Притисак оваквих демографских трендова највише осликава коефицијент зависности старог становништва (број старих 65 и више година на 100 лица старости од 15 до 64 године), који је најизразитији у Зајечарској (48,2) и Пиротској (42,3) области, док је најмање оптерећење радне снаге у Пчињској области (23,2).

Према проценама у 2020. години, у Републици Србији коефицијент зависности старог становништва износи 32,7.

На градском/општинском нивоу, вредности овог коефицијента су највеће у Гацином Хану, Црној Трави, Сврљигу и Рековцу (преко 60), а најмање у Прешеви, Бујановцу и Тутину (испод 15).

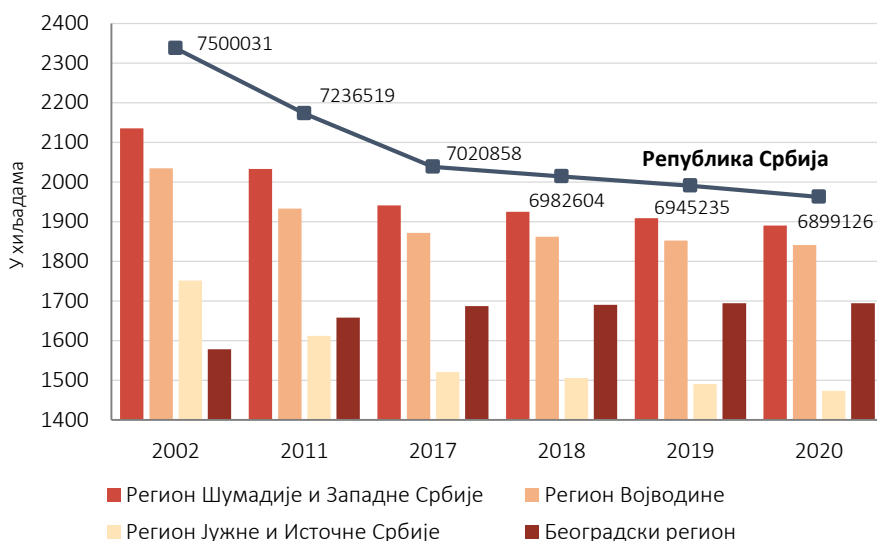
Кретање процењеног броја становника у периоду 2002–2020. године

У периоду 2002–2020, број становника Републике Србије континуирано опада. На регионалном нивоу, једино Београдски регион бележи раст броја становника, док је најизраженији пад у Региону Јужне и Источне Србије.

Табела 1. Промена броја становника Републике Србије, 2002–2020.

	Република Србија	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион Косово и Метохија
Процењен број становника (годишњи просек)						
2002	7500031	1578364	2034851	2135393	1751423	...
2011	7236519	1658151	1932945	2033203	1612220	...
2017	7020858	1687132	1871515	1941130	1521081	...
2018	6982604	1690193	1861863	1924816	1505732	...
2019	6945235	1694056	1852093	1908641	1490445	...
2020	6899126	1694480	1840852	1890449	1473345	...
Апсолутни пораст - пад						
2002-2011	-263512	79787	-101906	-102190	-139203	...
2011-2017	-215661	28981	-61430	-92073	-91139	...
2017-2018	-38254	3061	-9652	-16314	-15349	...
2018-2019	-37369	3863	-9770	-16175	-15287	...
2019-2020	-46109	424	-11241	-18192	-17100	...
Стопа раста (%)						
2002/2011	-35,8	49,3	-51,4	-49	-82,8	...
2011/2017	-30,3	17,3	-32,3	-46,3	-58,2	...
2017/2018	-5,5	1,8	-5,2	-8,4	-10,1	...
2018/2019	-5,4	2,3	-5,3	-8,4	-10,2	...
2019/2020	-6,7	0,3	-6,1	-9,6	-11,5	...

Граф. 2. Процењен број становника, 2002–2020.

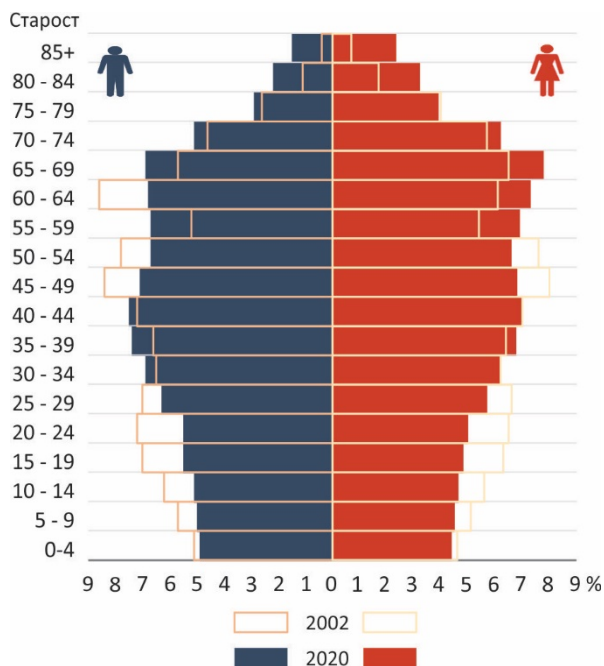
Београдска област је једина која у 2020. години бележи раст броја становника у односу на претходну годину, док је највећи пад регистрован у Борској области.

Посматрано на нивоу општина/градова, највећи раст броја становника се десио у седам београдских градских општина и у Граду Новом Саду, али и у Новом Пазару, Тутину, Прешеви и Чајетини, а највећи губитак у Црној Трави, Бабушници и Гаџином Хану.

Старосна структура становништва у периоду 2002–2020. године

Осим промене у укупном броју становника, евидентна је и промена у старосно-полној структури становништва, која се најбоље уочава на старосној пирамиди. У 2002, код оба пола, најзаступљенија је популација старосне доби 45–49 год., док је у 2020., у укупној популацији, највећи удео мушкараца старих 40–44 год. и жена старих 65–69 год.

Граф. 3. Старосна пирамида становништва

Табела 2. Демографски показатељи

	2002	2011	2017	2018	2019	2020
Број становника у хиљ.						
Укупно	7500,0	7236,5	7020,9	6982,6	6945,2	6899,1
Мушко	3647,2	3523,9	3419,8	3401,7	3383,7	3360,3
Женско	3852,8	3712,6	3601,0	3580,9	3561,5	3538,8
Стопа маскулинитета	946,6	949,2	949,7	950,0	950,1	949,6
Старосне групе (%)						
0-14	16,1	14,4	14,4	14,3	14,3	14,3
15-64	67,3	68,3	66,00	65,5	65,0	64,6
65 и више	16,6	17,3	19,6	20,2	20,7	21,1
Фертилни контингент	24,1	22,6	22,1	21,8	21,7	21,7
Коефицијенти зависности						
Коефицијент зависности младих	23,9	21,1	21,8	21,9	22,0	22,1
Коефицијент зависности старих	24,7	25,2	29,8	30,8	31,8	32,7
Коефицијент укупне зависности	48,6	46,3	51,5	52,7	53,8	54,7
Показатељи старости						
Просечна старост	40,2	42,1	43,0	43,2	43,3	43,4
Индекс старења	99,1	121,9	141,6	142,9	144,1	144,7
Очекивано трајање живота	72,3	74,2	75,4	75,6	75,7	74,2

У периоду 2002–2020, удео лица млађих од 15 година је смањен са 16,1% на 14,3%, док је истовремено удео старих (65 и више година) повећан са 16,6% на 21,1%. Учешће женског фертилног становништва (15–49 година) у укупном становништву у истом периоду је смањено за 2,4%.

Овакви трендови утичу и на смањење учешћа становништва радног узраста (15–64) у укупној популацији, са 67,3% (2002) на 64,6% (2020). У истом временском интервалу, просечна старост становништва је порасла са 40,2 на 43,4 године. На повећање броја старих утиче и продужење очекиваног трајања живота, које за укупно становништво износи 1,9 година, од 72,3 године у 2002. до 74,2 године у 2020.

Становништво по типу насеља

Према проценама становништва по типу насеља, у Републици Србији преовлађује градско становништво (61,2%). Градско становништво је демографски млађе од становништва осталих насеља. Просечна старост градског становништва је мања од просечне старости становништва у тзв. осталим насељима, и то за 2,7 година.

Различите старосне структуре становништва по типу насеља условљене су различитим фертилитетом, али пре свега разликама у погледу смера и обима миграционих кретања.

Табела 3. Становништво по типу насеља

	2002			2011			2020		
	укупно	градска	остала	укупно	градска	остала	укупно	градска	остала
Број становника	7500031	4233302	3266729	7236519	4275178	2961341	6899126	4223866	2675260
Удео у укупном (%)	100,0	56,4	41,6	100,0	59,1	40,9	100,0	61,2	39,8
Просечна старост	40,1	39,2	41,4	42,1	41,2	43,3	43,4	42,4	45,1
Индекс старења	99,0	86,7	114,9	121,9	112,3	136,0	144,7	128,6	173,4
Коефицијент зависности старог становништва	24,7	20,1	31,4	25,2	22,1	30,0	32,7	29,8	37,2
Фертилни контингент	24,1	26,1	21,6	22,6	24,0	20,5	21,7	22,9	19,8

Посматрано на нижем територијалном нивоу, у само осам области доминира становништво које није градско (Мачванска, Расинска, Браничевска, Сремска, Колубарска, Јабланичка, Пчињска и Поморавска област).

Методолошка објашњења

Процене становништва се израђују за пописну годину и послепописне године и засноване су на резултатима пописа становништва и резултатима обраде статистике природног и механичког кретања становништва (унутрашње миграције). У општинама Прешево и Бујановац забележен је смањен обухват јединица пописа услед бојкота од стране већине припадника албанске националне заједнице, те полазну основу за израчунавање процењеног броја становника за ове општине представља процена међународног експертског тима о броју уобичајеног становништва у време Пописа становништва, домаћинства и станова 2011.

Стопа раста становништва је експоненцијална стопа која се рачуна по формули $\ln(P_t/P_{t-1})$, где су P_t и P_{t-1} вредности просечног процењеног броја становника у години t и $t-1$; вредност је изражена на 1 000 становника.

Индекс старења становништва представља однос становништва старог 60 и више година и становништва старог од 0 до 19 година, процењеног средином године посматрања.

Просечна старост становништва означава средње године старости његових чланова (аритметичка средина).

Коефицијент укупне зависности становништва представља однос становништва старог од 0 до 14 и 65 и више година, према становништву старом од 15 до 64 године, процењеног средином године посматрања.

Коефицијент зависности млађег становништва је однос између укупног броја младих од 0 до 14 година и броја лица радног узраста (од 15 до 64).

Коефицијент зависности старијег становништва је однос између укупног броја старијих особа у годинама када су они углавном економски неактивни (старости 65 и више година) и броја лица радног узраста (од 15 до 64).

Стопа маскулинитета је однос броја мушкараца на 1 000 жена.

Очекивано трајање живота живорођених је резултат израде скраћених апроксимативних таблица морталитета и показује колико ће година живети живорођено дете ако су услови смртности исти као у моменту израде таблица.

Републички завод за статистику од 1998. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).